

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

DUYURU

04.04.2020

KONU: Kısa Çalışma Başvurusunda Bulunan İşyerleriyle İlgili Zorlayıcı Nedenlerle Yarım Ücret Ödeme Döneminin SGK Bildirimi

Kısa çalışma başvurusunda bulunan işyerleriyle ilgili olarak ilk bir hafta için yarım ücret ödenmesi gerekmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu madde 40 hükümlerine göre, zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkmasının ardından bekleme süresi öngörülmüştür. İş görmeye hazır olan işçilere, dışsal etkiler ile iş veremeyen işverenler bir hafta süreyle işçileri çalıştıramasa dahi yarım ücret ödemek ile yükümlü tutulmuştur. Bir haftalık bekleme süresinin ardından işverenin ücret ödeme yükümlülüğü ortadan kalkacaktır. Yine aynı şekilde dışsal etkenler nedeniyle çalışanın iş görme borcunu zorlayıcı nedenlerle yerine getiremediği durumlarda işveren bir hafta süreyle çalışana ücretini yarım ödemekle yükümlüdür.

SGK Başkanlığı Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü İşveren Primleri Daire Başkanlığı'ndan alınan görüş doğrultusunda SGK bildirimlerinin nasıl yapılması gerekliliğine ilişkin uygulama aşağıda bilginize sunulmuştur,

İş Kanunu Madde 24/3 ve 25/3'de zorlayıcı nedenlerin hangi durumlarda geçerli olduğu açıklanmıştır. *"Madde 24/3 Zorlayıcı sebepler: İşçinin çalıştığı işyerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa."* Ve *Madde 25/3 Zorlayıcı sebepler: İşçiyi işyerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması"* hükümleri yer almaktadır. Buna göre işverenin bu sürede işçiye iş vermesi ve çalışanın da iş görmesi beklenemeyecektir.

Dolayısıyla zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması halinde ödenen yarım ücret çalışma eylemine bağlı bir şekilde ödenmemektedir. Ancak İş Kanunu Madde 40'a göre yapılan bu nakdi ödeme ücret niteliğindedir. Bu sebeple yapılan ödemenin SGK primine tabi olup olmayacağı hakkında 5510 Sayılı Kanunu'nun 80.maddesinin ücrete ilişkin hükmünün de unutulmaması gerekmektedir.

5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesine göre, sigortalılara ödenen ücretin brüt tutarı prime esas kazanca tabi olmaktadır.

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesinde; “ Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır

Günlük kazançları yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.” Düzenlemeleri de bulunmaktadır.

Bu kapsamda 4857 sayılı İş Kanunu’nun yukarıda belirtilen 40 ncı maddesine istinaden zorlayıcı sebepler dolayısıyla çalışmayan veya çalıştırılmayan işçiye bu bekleme süresi içinde bir haftaya kadar her gün için ödenen tutar ücret niteliğinde bir kazançtır. Bu anlamda bir haftalık sürenin karşılığı olan yarım ücret tutarının, günlük prime esas kazancın alt sınırından az olmamak şartıyla 7 gün üzerinden prime tabii tutulması gerekmektedir.

KISA ÇALIŞMA İLK 7 GÜN	ASGARI ÜCRET	SGK MATRAHI
1	49,05	98,10
2	49,05	98,10
3	49,05	98,10
4	49,05	98,10
5	49,05	98,10
6	49,05	98,10
7	49,05	98,10

ÖRNEK 1:

Sigortalı ayın 24’ünden itibaren kısa çalışma ödeneğine hak kazanması ve sigortalıların asgari ücret üzerinden ücret alması halinde; ilgili ayda bildirim 23+7=30 gün üzerinden yapılacaktır. Bu süreçte 7 gün yarım ücret alınsa dahi her sigortalı için asgari ücret üzerinden günlük SGK bildirimi yapılmalıdır.

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

ÖRNEK 2:

Sigortalı asgari ücret üzerinden değil de günlük 200 TL, aylık 6.000 TL ücret alması halinde, bildirim yine 23+7 gün =30 gün olacaktır.

Ücret bildirimini $23 \times 200 = 4.600$ TL

7×100 (yarım ücret) = 700 TOPLAM = $4.600 + 700 = 5300$ olmalıdır.

Burada bildirilen ücret seviyesi, asgari ücretin üzerinde olduğunda herhangi bir sorun olmayacaktır.

ÖRNEK 3:

Kısa çalışma ödeneğine 24 Mart 2020 itibariyle başvuran bir işyerinde günlük 160 TL ücretle çalışan bir kişi için;

$23 \times 160 = 3.680$ TL

$7 \times 80 = 560$ TL olmak üzere toplam 3.960 TL ödenecektir.

Ancak yarım çalışma yapılan 7 günlük süreye ilişkin SGK primi ise $7 \times 98,10 = 686,70$ TL olacaktır. Diğer bir deyişle yarım ücret ödenen 7 gün için SGK taban tutarının altında prim ödenmemesi gerektiğinden hesaplamalar SPEK alt sınırından yapılmalıdır.

Bu kişi için ;

YARIM ÜCRET ÖDENEN GÜN	7 GÜNÜN YARIM ÜCRETİ	7 GÜNÜN SGK MATRAHI	FARK
7	560	686,70	126,70

Kısa çalışma yapılan ilk yedi günde ödenen yarım ücretin SGK taban tutarının altında kalması durumunda, SGK primi taban tutardan ($7 \times 98,10 = 686,70$ TL) hesaplanacak ve kişinin 7 günlük yarım ücreti ile SGK taban tutarı üzerinden yapılacak, hesaplama arasındaki farkın sigorta primi işçi hissesinin işveren tarafından karşılanması gerekecektir.

Saygılarımızla.